

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 13 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Po francoskih volitvah.

Pravzaprav ni potrebno, da posvetimo minolnim volitvam v francoski parlament poseben članek, ker na kratko smo stvar že pojasnili, ali ker je izid teh volitev »Slovenca« in »Slovenski List« tako potrli, da kar obupavata, menda ni odveč, če še sedaj izpregovorimo o teh volitvah. Kar naše klerikalce jezi in žalosti, je navadno vse dobro, lepo in ljudstvu koristno. To smo spoznali že pri mnogih slučajih in to pričajo tudi volitve v francoski parlament.

Vsa Evropa je z napeto pozornostjo sledila francoskim volitvam, kajti vsa Evropa je uvidevala, da pri teh volitvah ne gre za osebe kakega ministrstva, nego da se bje boj na življenje in na smrt, ali ostane Francija republika ali postane monarhija, boj med protiklerikalno ljudovlado in klerikalno reakcijo.

Francozi so živahen narod in se sploh močno zanimajo za politične boje, ali celo na Francoskem ni bila udeležba pri volitvah še nikdar tako ogromna, še nikdar se ni delalo s toliko strastjo kakor letos. Volitve so se udeležili malone vsi volilci, a izid teh volitev pomeni veliko in sijajno zmago protiklerikalne republike nad združeno klerikalno reakcijo.

V taboru klerikalizma zbrali so se najrazličnejši elementi, v prvi vrsti pa so stali nacionalisti, stranka, ki je v bistvu klerikalna, a spekulira na živo narodno zavednost Francozov ter drapira v ta namen svoje klerikalstvo z nacionalno trobojnico. Vojno je pa vodila duhovščina. Vodila jo je z vsemi tistimi sredstvi kakor pri nas in žrtvovala velikanske svote, saj se je šlo njej nekako za obstanek. Nacionalisti so na prvo mesto svojega programa postavili odpravo zakona proti kongregacijam in odpravo zakona o svobodi poduka, kajti s tema, za časa sedanjega ministrstva sklenjenima zakonoma je bil klerikalizem zadet v srce. Zakon proti kongregacijam je odpravil vse polno

nepotrebnih redov in samostanov ter določil konfiskacijo njih premoženja, zakon o svobodi pouka pa je naredil konec redovniškim šolam, v katerih se je pokvarjala mlada generacija ter pripravljala za veliko reakcijo.

Klerikalizem je šel z najlepšimi nadami v volilni boj; računal je zanesljivo, da dobi v novem parlamentu večino, a čakal je najstrahovitejši poraz. V Parizu, ki je bil vedno domena frondeurjev, so sicer večinoma zmagali nacionalisti, toda zunaj, na deželi, so svobodomiselnih republikanske stranke dosegle popoln uspeh. Doslej je imelo ministrstvo Waldeck-Rousseau pri vseh glasovanjih večino 40 do 45 glasov, v novem parlamentu pa ima kar dvojno večino, »majorité de vechange« in vsaka teh večin bo znašala 80 do 100 glasov. Prva večina je sestavljena s pomočjo socialnih demokratov in je protiklerikalna, pri socialnih vprašanjih pa dobi vlada drugo večino brez socialnih demokratov. V tem tiči jamstvo, da na jedni strani ne bo zastajala tako uspešno začeta akcija zoper pogubni klerikalizem, na drugi strani pa da socialni demokratje ne bodo mogli kar čez noč vse prevreči, nego se bodo morali zadovoljiti z razvojem, ki pojde korak za korakom.

Pomen minolnih volitev v francoski parlament tiči v tem, da je z novim parlamentom zagotovljeno, da bo vsa francoska politika tudi v prihodnje imela republikansko, svobodomiselno in protiklerikalno smer, kar se bo zlasti kazalo s tem, da se razženo vsi nepotrebni redovi in konfiscira njih premoženje v korist ljudstvu.

Ako izpolni novi parlament to svojo nalogo, zadušil katoliški klerikalizem morda za celo stoletje, če ne še za dlje. To se zgodi toliko sigurnejše, ker se tudi velik del francoske duhovščine kar očitno punta proti katoliškemu klerikalizmu. Nad 500 duhovnikov je že izstopilo iz katoliške cerkve, nad 1000 jih je, ki podpirajo liste, kateri delujejo na razkol, ali celo taki duhovniki, ki stojijo še v cerkvi, pišejo pa

javno proti temeljnim dogmam katoliške cerkve.

Kdor uvažuje vse to, spozna hitro, kakega svetovnega pomena je izid francoskih volitev. V primeri s tem je brez vsake važnosti, če ostane ministrstvo Waldeck-Rousseau še nadalje na krmilu ali če odstopi. Waldeck-Rousseau je bil tri leta ministrski predsednik. Prevzel je vlado v najtežavnejših razmerah, a s čudovito energijo premagal vse nasprotnike, ukrotil klerikalne puntarje v armadi, prizadel smrtni udarec kongregacijam in klerikalnemu šolstvu ter napravil v državi red in mir. Tako dolgo, kakor Waldeck-Rousseau, ni vladal še noben republikanski ministrski predsednik. Mož je v polni meri izvršil svojo ulogo in je naravno, da sedaj odstopi. Njegov duh pa ostane in če prevzame vlado radikalec Bourgeois, kar je skoro gotovo, vladal bo v tistem smislu kakor Waldeck-Rousseau v republikanskem, svobodomiselnem in protiklerikalnem smislu, v smislu tistih tradicij, ki so ponos francoskega naroda.

V Ljubljani, 21. maja. Državni zbor.

V začetku včerajšnje se je predložil zbornici dopis finančnega ministra glede budgetnega provizorija za mesec junij 1902. To je storil minister le iz previdnosti za slučaj, da bi vendarle ne mogla zbornica dognati v tekočem tednu proračuna. Potem se je nadaljevala in tudi zaključila razprava o etatu poljedelskega ministrstva. Posl. Cingr je ostro kritikal malomarnost vladnih organov pri nadzorovanju rudnikov, kjer se delavstvo izrablja in muči, a je vsak trenutek v smrtni nevarnosti. Vitez Berks je dokazoval potrebo, da se ustanovi v poljedelskem ministrstvu posebni urad za rudarstvo, ki bi ga vodil strokovnjak. Poslanec Biankini je protestoval zoper obnovitev vinske klavzule. Poljedelski minister Giovanelli je odgovarjal posebno Cingru, braneč rudarske oblasti. — Nato se je začela razprava o pravosodnem etatu. Toda

skoraj vsi poslanci so zapustili zbornico tako da je posl. Vencajz kot prvi govornik deklamoval praznim klopm. Govoril je o potrebni reformi kazenskega zakonika, se zavzemal za izpremembo tiskovnega zakona, posebno pa za odpravo porote ter je končno razložil zapostavljenje slovensčine v področju graškega nadsodišča. — Danes se razprava nadaljuje.

Nagodbena pogajanja.

Pogajanja radi nagodbe so se začela iznova. Körberjeva potovanja v Budimpešto so zopet na dnevnem redu, da se dogovarja s Széllom. Doslej, odkar so se pogajanja pretrgala, sta se vladi dogovarjali brzojavno. Splošno postaja baje položaj mirnejši ter se menda v principialnih točkah doseže vendarle še zjedinenje. V parlament pa nagodbeno vprašanje ne pride več, ker se bliža zasedanje h koncu. Razen tega se še ni določil nemški avtonomni tarif in carinsko-politični položaj naše države do Nemčije še ni jasen. Splošno pa je baje napetost med obema državama polovicama zadnje dni manjša. V Budimpešti pričakujejo, da pride Körber z novimi predlogi, ki bodo sprejemljivejši.

Volilna reforma na Švedskem.

Kakor v Belgiji, se je tudi na Švedskem zahtevala reforma volilne pravice. Začel se je bil generalni štrajk, ki pa vendar ni bil splošen, s tem namenom, da pritiska na zbornico, ki se je bavila z volilnoreformnimi predlogi. Volilna pravica je namreč na Švedskem izredno omejena ter ima le 67% prebivalstva pravico voliti. Kako ničevni so ti odstotki, je razvidno iz razmerja z drugimi državami: na Francoskem voli 279, v Nemčiji 212, na Norveškem 199% prebivalcev. Vlada je izdelala in predložila nov načrt volilne pravice, ki ni dobil večine, liberalci so izdelali svojega, a tudi druge stranke so stavile še razne dodatne predloge. Zato se stranke niso mogle zjediniti, in volilna reforma se je za dve leti odgodila. Obe zbornici parlamenta sta namreč sklenili soglasno, da naj vlada do začetka zase

LISTEK.

Knezova knjižnica.

Zbirka zabavnih in poučnih spisov. — Izdaja „Slovenska Matica“, VIII. zvezek. Uredil Fr. Levce. V Ljubljani 1901. Tisk „Narodne Tiskarne“.

Razen Cankarjeve povesti »Tujci«, o kateri smo že govorili, ima ta zvezek še nekaj drugih spisov.

»Črtice«, ki jih je napisal Fr. Ks. Meško, se neugodno odlikujejo po svojem patetičnem tonu; slog je preveč maniriran in ponarejen. Čitatelj se ne more nikakor ogreti za te črtice, ker ne najde v njih dovolj iskrenega.

Že uvod v »Besede otožnosti« se glasi tako banalno: »V starem rokopisu, zapisanem od neznane pesnika v neznane času, berem: ... In potem čitamo neko lirsko, melanholično stvar brez posebnega čustva in globočine mislij.

V istem tonu je pisana tudi »Slika«, ki ima na nekaterih mestih skoro znak diletantizma. »Razne poti« in »Sen poletne noči« so odmevi pisateljevega srca; pisani sta črtici skozinskozi subjektivno; v prvi slika pisatelj nekako ljubezensko razmerje do baronese Evgenije.

Črtica se odlikuje po lepem, istinitem čustvu. »Sen poletne noči« je dosti originalen in ima nekaj krepko izraženih mislij.

Meško je eden naših najboljših pisateljev; njegovi opisi so tupatam krasni, le slog mu je včasih pretiran in premalo naraven. To ni pisateljeva individualnost, temveč manira, ki škoduje njegovi umetnosti, ker je prenatrpana s solzivo liriko in gostobesednostjo.

»Lajnar« je slika iz življenja; pisal jo je znan, zadnja leta posebno plodovit pisatelj, ki se topot skriva za psevdonomim F. J. Doljan.

Motiv je zastarel, vendar je čitati povest s precejšnjim zanimanjem. Trpin Pavel je karakterizovan dobro; njegova ljubezen je opisana naravno in pretresljivo. Ta pisatelj je pokazal že večkrat, da zna dobro opisati mišljenje in čustvovanje kmetijskih ljudi ter da je fin psiholog. Nikakor pa se ne strinjajo z milieujem povesti razne tuje besede, ki jih rabi pisatelj le prepogosto.

Opisovanje mora biti v takšnih kmetijskih povestih priprosto in domače; vrtanje tujk moti harmonijo in škoduje celotnemu vtisu.

Letošnja »Knezova knjižnica« ne za-

ostaja za onimi prejšnjimi leti, temveč kaže jako lep napredek.

»Nár Listy« so prinesli o »Tujci« Iv. Cankarja kritiko Stj. Radića. Tej oceni posnemamo sledeče:

Kdo so tisti tujci? — Odgovor: Vsa slovenska inteligenca! Inteligenca majhnega naroda sploh.

Slovenski inteligent čuti narodno, da, v svojih mladih letih tudi misli narodno, ima velike načrte, velike ideale. Pozabi na revščino svojega naroda, na njegovo politično in kulturno uboštvo, ali bolje povedano, ker hoče vse to odstraniti s svojim delom, s svojim navdušenjem za narod in njegove ideale, se zaljubi mlad inteligent v skromnega slovenskega dekleta. Že se vidi neumrljivega ne le v svoji zagotovljeni slavi, temveč tudi v slavi svojega rodu, kojega želi rešiti mučnih borb ter ga oborožiti dalje za življenje pristne idealnosti.

Veliki načrti ženejo mladega genija v veliko mesto — in za neizkušene slovenskega zelota je tako mesto — Dunaj. Potrebuje veliko denarja in tega si na Dunaju ne pridobi s slovenskim narodnim čustvom ter mladostnim ognjem. Mlada, neizkušena duša zabrede na razpotje. Ali postane mož — tuj delavec brez lastne misli in brez lastnega ideala, ali

izstradan utopist, kateremu manjka pod nogami podstave, kajti tudi on je postal tujec za svoj narod. Avtor reši svojega junaka iz zagate prav z navadnim sredstvom ... pusti, da se v Donavi utopi ... To je seveda zaključek romana, kateri pa ne razvzolja položene teme. Na enak način se vendar ne more rešiti slovstvenim potom važen, za jugoslovanske mislece velik problem, namreč približanje inteligence z ljudstvom. Vprašanje, kako rešiti inteligenco iz posledic, katere izvirajo zanjo iz »majhnosti« narodne celote, ostane odprto.

Avtor je, ko je živel sam na Dunaju, na sebi poskusil marsikaj in zdaj poroča svojim rojakom o tem, kar rojaki že brez dokazov sovražijo: da so namreč tujci med svojim lastnim ljudstvom. Tako jih je odtujila velika nemška »kultura«, katera spopolni v človeku zahteve, uglađi živce, privadi hrbet poklonom, a zato mu ne nudi, zlasti če je slovanski polrene-gat, častnih sredstev za dostojen obstanek, da ohrani svoj nekdanji nepremagljivi idealizem. To je čuden način zdravljenja: pošiljati pacienta, da se utopi.

Sicer pa je povest »Tujci« pisana lepo in psihologično.

V Celju, 18. t. m.

Gavrilič.

danja leta 1904. predloži novo volilnoreformno predlogo na temelju splošne volilne pravice. Tako tudi na Švedskem »splošna stavka« ni dosegla nobenega uspeha.

Polnoletje španskega kralja Alfonsa XIII.

Hrupne in pompozne slavnosti, kakršne znajo prirejati le romanski narodi, so spremljale zadnje tri dni v Madridu proklamacije mladega španskega kralja polnoletnim. Obredi so se vršili v zbornici. Mladi kralj je zasedel prestol ter veleposlancem in senatorjem sest. Drugi prisotniki in tuji knezi so stali. Zbornični predsednik je zaprosil kralja, naj prispeže. Kralj je odgovoril, da prisega pri Bogu in evangeliju, da se bo držal ustave in zakonov. Potem je šel cel veličastni spreved v cerkev San Francisco el grande. — Kraljica je poslala pred slavnostjo lastnoročno pisanje ministrskemu predsedniku Sagasti, v katerem se poslavlja od vladarstva ter navaja: »Čutim živo potrebo, izreči španskemu narodu svojo zahvalo za udanost, ki so mi jo skazovali vsi sloji prebivalstva ter upam, da bo narod vedno stal za svojega mladega kralja.« Končno prosi matikraljica božjega varstva za svojega sina, da bi se mu posrečilo, zagotoviti vspevanje plemenitega naroda, kojega vladanje danes prevzame. Božje varstvo bodo pač prevzeli nad neizkušenim kraljem zviti jezuiti, da bo vspevala i nadalje vladujoča črna garda.

Najnovejše politične vesti.

Pravosodni minister Spens-Booden je bil včeraj operiran ter ne bo mogel zastopati svojega resorta v budgetni debati. — Podpredsednik v ogrskih delegacijah grof Szapary je odložil mandat. — Odstop francoskega ministrstva Waldeck-Rousseau se izvrši baje že pred 1. junijem t. l. — Novo srbsko ministrstvo se je postavilo: dr. Vujić predsedstvo in zunanje zadeve, Popović finance, Stamenković (dosedaj vojni minister) nauk, Antonić vojno, Štefanović notranje zadeve. Ministrstvo obstoji potemtakem iz štirih radikalcev in enega nevturalnega. — Pomnožitev japonske mornarice je določena do leta 1904 za štiri vojne ladje, šest križark in 65 torpedovk. — Zoper Alavantičeve sokrivce se je začela glavna obravnava v Šabacu. — Vstaja v kitajski pokrajini Čili še ni zadušena. 30.000 vstašev vodi Tsiniipi, ki je svoje žene in hčere umoril, da se more povsem posvetiti vstaji. Vladne čete se baje branijo streljati na vstaše. — Bombardovanje Carupana. Od vstašev zasedeno mesto Carupano se začele včeraj bombardovati venecuelske čete. — Fuzija poljskih strank, in sicer demokratnega kluba in kluba deželne levice se je izvršila v nedeljo. Novi fuziji je ime »Poljska demokratična stranka«. — 13. mednarodni rudarski kongres se je otvoril včeraj v Düsseldorfu. — Pomiloščevalne prošnje v rešenjskih žrtev je nemški cesar zavrnil.

Dopisi.

Iz Metlike. Dne 15. t. m. bili so Metličani presenečeni. Nabiti so bili namreč na vseh vogalih plakati. Mislili smo, da pride najmanj odelek Barnumovega cirkusa, a zmotili smo se, ker napovedal je bombastično svoj prihod le novomeški trgovec B—č na metliški semenj.

Vsebinska je nekako: »Le notri! Le notri! Kaj takega še ni bilo v Metliki! Strmeli bodete nad krasoto mojega blaga! Danes za denar — jutri zastonj.«

Poznali smo že več takih gospodov, ki so nastopali s takim ropotom, a obmolknili so kmalu. Realne konkurence se ne bojimo. Da bi se pa v našem mestu, ki je realen trg (in mu skazo dela le konsum) prekucavali taki reklamni kozolci, in se mi trgovci indirektno sumničili, da smo pretirani v svojih cenah, tega baš ne bomo pripuščali in menimo, kot domačini smo v to opravičeni. Da bodete, g. B—č, prišli na pravi ukus kot trgovec, pove Vam vse to v imenu drugih trgovcev Vaš kolega, kojega ime Vam je vedno na razpolago.

—S—

Od sv. Vida nad Cerknico. Cenjeni gospod urednik! V lažnivem »Slo-

venec« od 10. t. m. spravljal se je Janez Štrukelj, učitelj na Robu, radi dopisa od Sv. Vida nad vaš list, ter mu predbaciva laž, obrekovanje, terorizem in pranger. Pa ne vstrašite se preveč tega veleuma sedanjega stoletja, ker njegova učenost je podobna mehuru iz mila, kateri se razleti, kakor hitro se dotakne kake tvarine. Njegova glavna zmožnost je, da zna podučevati, kako se ustanovljajo posojilnice in hranilnice brez denarja. Ker pa Vidovci njegove ponudbe v »Domoljubu« šteje 8, da bi jih prišel podučevati v tej stroki, niso hvaležno sprejeli, ga je toliko razkačilo, da se je spravil nad vaš list upajoč, da mu zato iz farovža prileti pečeno piščico v lačno grlo.

Da pa ne boste, gospod urednik, mislili, da so Vidovci tako nepristopni za dober svet, Vam moram povedati tudi vzrok, zakaj so odklonili tako laskavo ponudbo veleuma Janeza Štrukelja iz Roba. Ponudba njegova se je odklonila radi tega, ker so se Vidovci bali, da bi se zopet komu peč ne podrla — a lá Jaklič — in bi potem luža, katera je od županove hiše in farovža skoraj enako oddaljena, še bolj smrdela, in bi vsled tega potem tudi vaš list bolj po nelepem dišal, kakor se je blagovolil izraziti robarski Sokrat, ko je primerjal vaš list vaški luži pri Sv. Vidu. Da pa ne boste preveč dišečega mila in parfuma porabili, da preženete smrad od vašega lista, Vam moram na tihem povedati, da vaška luža pri Svetem Vidu ne smrdi tako, kakor je smrdela tista tvarina, katero je Janez Štrukelj, učitelj na Robu, svojedobno v županovi gostilni pri Sv. Vidu brez priče in notarja »čez dajal«. Dokaz temu je tudi to, da se je Janezek kaj rad sprehajal okoli te luže, kadar so vaška dekleta korenje prala, da pa je od vseh, »korbec« dobil — kaj!?

Sicer pa Vidovcem od strani učitelja na Robu ne preti nobena nevarnost, kakor tudi vašemu listu ne. Mi se bomo moža že odkrižali, kadar prinese kosti svojega rojstva k sv. Vidu, s tem, da mu bomo pokazali, kje njega čevlji žuli in ga posadili v vaško lužo, kamor on najbolj spada.

Svojo učenost naj ohrani za sebe in svoj prosti čas porabi zato, da se bode pripravil za usposobni izpit, katerega še nima.

Poziv!

Ustanovitelj českega »Sokola« Miroslava Tyrša je vodila zgodovina Grkov in Rimljanov. Po telovadbi so ti postali junaški, svobodoljubni, plemeniti in zmagoviti. Grkom in Rimljanom podoben naj bi postal češki narod! Ta želja je polnila dušo iskrenega rodoljuba Tyrša. Sokolska ideja se je v Čehih že vkoreninila; ona je postala kvas preporodu naroda ter ga povzdignila do današnje priznane visoke kulturne veljave. Danes imajo Čehi nad 50 tisoč Sokolov s 575 društv. Mladina, poprej nebržna, slabotna, lahkomiselna, postala je iskrena, krepka, navdušena, domoljubna, in iz take mladeži so izšli možje, ki neustrašljivo, zavestno vodijo napredujoči narod od uspeha do uspeha. Ta vzgled vreden je posnemanja! — Zato je sklenila šišenska čitalnica ustanovo »Sokola«, da poda mladini priliko pridobiti si onih vrlin, ki dičijo mladeniča in ustvarjajo vzorne možje.

Vsak početek je težaven, tedaj tudi ustanova »Sokola« v Šiški. Sicer olajšuje to nalogo ljubljanski »Sokol«, ki bo bližnjega najmlajšega brata gotovo radovoljno podpiral; vendar treba za ustanovitev primerno število članov ter za uredbo telovadnice i. d. denarja. — Osnovni odbor pričakuje pripomoči predvsem od častitih udov čitalnice, od dosedanjih dobrotnikov in od uvaževalcev koristi sokolskega društva za Šiško.

S podpisom pristopivšega čast. člana, oziroma daritelja spopolnjen, naj se le-ta poziv blagovolji izročiti osnovalnemu odborniku ali šišenski čitalnici.

Članarina na leto bo: 2 kroni za redne, 5 kron za izredne člane. Ustanovniki plačajo 50 kron. Izvanredni prispevki so poljubni.

Izredni član, kateri 20 let — in redni, ki 25 let zdržema plačuje, postane brezplačen član društva.

Ustopenina se bo pobirala šele po ustanovnem obnem zboru. Da bi le-ta poziv našel prav mnogo dobrohotnosti in darežljivosti, to je vroča želja in prošnja osnovalnega odbora »Sokola« in čitalnice.

V Spodnji Šiški, 15. maja 1902.
Pavlič Ivan. Drenik Fran. Mohar Dragotin. Kostnapf Aleksander. Kersnik Uroš. Boltavzar Rajko.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. maja.

— **Osebnosti.** Konceptni praktikant pri namestništvu na Dunaju gosp. Fran Vlček je imenovan konceptnim praktikantom pri deželni vladi v Ljubljani. — Trgovinski minister je imenoval poštnega kontrolorja v Brucku n. M. Petra Grašiča in poštnega oskrbnika v Mürschlagu Ferdinandu Wudia poštima nadkontrolorjema, prvega na svojem mestu, drugega za Maribor.

— **Shod slovanskih časnikarjev.** K včerajšnjemu poročilu še dodajamo resolucijo, ki jo je predlagal gosp. Vejjvar koncem svojega poročila o razsodbi najvišjega sodišča glede osebnosti časnikarskih sodelavcev. Resolucija, ki je bila z navdušenjem sprejeta, se glasi: »Četrty kongres slovanskih časnikarjev v Ljubljani skleni: Razsodbe dunajskega najvišjega sodišča z dne 12. junija 1902, s katero se določa, da časopisi ne morejo biti predmet razžaljenja časti, ne pripoznamo opravičene. Žaljenje, obrekovanje in ponižanje časopisa zadeva njegove sodelavce, ki imajo popolno pravico, da se proti temu branijo. V omenjeni razsodbi se vidi nezadostno pojmovanje o bitnosti vsakega časopisa, ter se tudi nižjim sodnim organom označuje smer in pot, da pustijo nekaznovane navale na poštenje časopisa in njihovih sodelavcev. No, z ozirom na to, da imajo tudi časnikarji isto pravico braniti svojo čast kakor vsaki drugi državljani, vidimo v razsodbi ponižanje, proti kateremu odločno protestujemo. Ko bi te pravne obrambe časopisa ne bilo, imelo bi naše pravosodje veliko praznino, ki bi se ne dala z ničim opravičiti, in vsled tega pooblašamo IV. shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani, da stori v tem pogledu primerne korake«. — Dr. Lampe omenja ministrske navedbe o koncesioniranju časnikarskih dopisovalnic. S to navedbo se dopisovalnice popolnoma podrejuje obrtnemu zakonu. Časnikarstvo smatra tako pojmovanje za ponižujoče in škodljivo razvoju novinarstva. To je nazadovanje na polju omike in nikakor ne soglašajo s hvaljeno svobodomiselnostjo. Hkrati je pa ta navedba največja nevarnost za nameravano slovansko dopisovalnico, kateri se na ta način lahko ustanovitev zabrani. Zato predlaga, da IV. shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani protestira proti tej ministrski naredbi.

— **Izlet slovanskih časnikarjev v Trst.** Kakor na gorenjskih postajah v ponedeljek, so tudi včeraj udeležniki časnikarskega shoda na njihovi vožnji iz Postojne v Trst skoraj na vseh postajah najpristronejše pozdravljali. V Sežani jih je pozdravil župan g. Mahorčič na čelu narodnih društev. Ob železniški progi so bile zastave. Čakalo je jako veliko ljudstva. Ravno tako tudi na Proseku. Odbor se je pripeljal do Vinjana nasproti ter nakazal stanovanja. Na kolodvoru v Trstu sta pozdravila goste dr. Gregorin in Mandić. Tržaški Slovenci so priredili slovanskim časnikarjem večerjo. Zbralo se je za polno dvorano najodličnejšega občinstva. Govorili so: Dula, dr. Danielak, Chýlinski, dr. Baxa, Klofač, Markov, Jaklič i. dr. Danes so se odpeljali izletniki — 60 na številu — v Benetke.

— **Objektivno poročanje.** Dr. Tavčar je na željo župana Hribarja pri banketu v »Narodnem domu« spregovoril nekaj besed, ki niso mogle nikogar žaliti ali razburiti. Govornik se je vestno ogibal vsaki besedici, ki bi se dala morda napačno tolmačiti, ker na nikak način ni hotel kaliti občnega soglasja. Vodilna misel kratkega nagovora je bila, da nam Slovonom ni treba preveč zdihovati nad svojo usodo. Mej tem, ko so drugi narodi že oslabei, smo Slovani še mladi, tako, da imamo pred sabo skoraj še celo svoje življenje, dočim tiče drugi narodi že v starosti. Slovanstvo je primerjati izpočiti in ne izsesani plodonosni zemlji, ki bode, obdelana nekaj, bogato rodila, dočim bode opešano kulturno polje drugih narodov le skromno rodilo. Časnikarji pa so pionirji, ki pričenjajo obdelovati izpočito slovansko polje, tako da bodo na ponosni bodočnosti slovanskih plemen imeli svoje velike zasluge. To je bilo jedro kratkega govora. Sedaj pa čujmo, kako o tem po-

roča resnicoljubni, katoliški »Slovenec«: »V imenu ljubljanskega občinskega sveta je čutil potrebo govoriti tudi dr. Tavčar. Tistih aplavzov, s katerimi je bil časih sprejet, ni bilo več, ko se je vzdignil. Časnikarji so sprejeli njegov nastop z velikim nezaupanjem in zaupanje o dr. Tavčarju je izginjalo tembolj, čimdalje je govoril. Za napitnico so mu odločili lep predmet: o slovanski domovini, in dr. Tavčar je napijal tej ubogi domovini s tem, da je povdarjal tisto, kar čisto povdarjajo zavirači slovanskega napredka: »Mnogo se med Slovani vzdihuje, a Slovani kot taki nimamo povoda preveč zdihovati. Usodi se moramo zahvaliti, da se na tistem stališču kot danes nahajamo!« Nastalo je splošno miganje glav. Naposled je napil — slovanski bodočnosti in domovini«.

— **„Dihurjeva“ logika.** Občudovali smo že večkrat bistroumnost in logiko, s katero se odlikuje »Slovenski List«. Glasilo kranjskega tehanta nas je v zadnji številki seznanilo z novim načinom logičnega umovanja in zaradi lagljega razumevanja pojasnilo to novo logiko s konkretnim slučajem. Po »Dihurjevem« nauku je tisti sam norec, kdor velikokrat govori o norcih. Zdi se nam sicer, da je to logika, ki se ne strinja prav z zdravom — pametjo, ali to nikakor ne izključuje, da bi tako umovanje ne bilo popolnoma v smislu katoliške filozofije. Ako obvelja ta novi način logičnega sklepanja, utegnemo priti do kaj zanimivih rezultatov. Naj navedemo le jeden sam izged. Mnogo je duhovnikov ki pri vseh umestnih in neumestnih prilikah govoré o nečistosti in o nečistnikih. Po logiki »Slovenskega Lista« morajo vsi ti duhovniki biti sami nečistniki. Mislimo, da bodo »Dihurjevci« imeli dovolj na tej jedini aplikaciji najnovejše svoje logike.

— **Vincencijeva družba v Ljubljani** je ustanovljena v namen, da podpira siromake z živili in z denarjem. Namen je hvalevreden in vsakdo mora priznati, da je Vincencijeva družba že marsikateri revni družini bila rešiteljica v največji stiski. Občinstvo družbo tudi rado podpira, in če pregledamo zapisek darovalk in darovalcev, vidimo, da jih je jako mnogo, ki so liberalnega mišljenja. Odločno pa moramo grajati, da se je v šentpeterski podružnici Vincencijeve družbe zgodila umazanost, ki bi je vsaj pri ti družbi ne bili pričakovali. V »Rechen-schafts-Berichtu« za l. 1901 čitamo na strani 19., da je šentpeterska podružnica plačala za maše 16 K. Svota ni velika, ali tudi ž njo bi bilo marsikateremu siromaku pomagano iz hipne zadrege. Tako ravnanje je vse graje vredno. Vincencijeva družba ima namen, podpirati žive siromake v telesnih potrebah, ne pa skrbeti za duše umrlih; Vincencijeva družba ima nalogo podpirati siromake, ne pa dobrostoječih duhovnikov. Omenjenih 16 K je brez dvoma »zaslužila« jeden tistih duhovnikov, ki sedi v odboru; mesto siromakom, so gospodje sebi pomagali. Če to ni umazanost in tudi brezsrčnost napram siromakom, katerim se je pod naslovom »Sv. maše za umrle siromake« odjedlo nekaj kruha, potem res ne vemo, kaj naj se še tako imenuje.

— **Književnik ali agitator.** Iz Trsta se nam piše: Primorski Lahi so sicer v narodnem oziru fanatični do skrajne meje, ali da bi se tudi za narodno kulturo kaj brigali, tega jim doslej še nihče ni očital. Italijani imajo svojo narodno kulturo, ali na tržaških in istrskih Lahih tega ni poznati. Kako preklicano malo se menijo za italijansko kulturo, priča dejstvo, da je bil v Trstu prodan jeden sam eksemplar Carduccijevih pesmi. In Carducci je največji italijanski pesnik sedanje dobe. Sedaj pa je prišel v Trst Gabriele d'Annunzio. Resnica je, da je d'Annunzio odličan pesnik, toda kar se ž njim uganja sedaj na Primorskem, to je že fetišizem, kakor se je izrazil »Il Sole«. Pa ta fetišizem ne izvira iz občudovanja d'Annunziovih književnih del. Književno delovanje d'Annunziove je le preteza za iredentovske demonstracije. Vse, kar se je v čast d'Annunzia storilo, je imelo značaj iredentovske demonstracije. To ve tudi politična oblast, a dasi je bil govor d'Annunziov pri banketu v »Hôtel de la Ville« naravnost impertinenten, se vendar nič ne zgodi.

Ali pač! Nekaj se je zgodilo! D' Annunzio je bil obljubil, da bo imel javno predavanje o Verdiju. Policija je zahtevala, da se jej ta govor predloži spisan. In glej — d' Annunzio je to odklonil in rajši ne bo govoril. To je pač dovolj značilno! Vse okoliščine kažejo, da je d' Annunzio popolnoma zadovoljen z vlogo političnega agitatorja, ki so mujo odkazali tukajšnji Lahoni. Morda ni prišel v Trst z namenom, delati politično propagando, sedaj pa jo faktično dela in sicer z uspehom.

— **Poroka.** G. Fran Wiesthaler, c. kr. gimnazijski ravnatelj v Ljubljani, in njegova soproga naznanjata, da se poroči njiju hči gđ. Arija z gospodom dr. Otokarjem Kočevarjem pl. Konzenheimom, c. kr. sodnim pristavom v Ljubljani. Poroka bo 27. t. m. ob 11. uri dopoldne v stolni cerkvi.

— **Umrli** je v Kranju gospa Ivana Majdič rojena Sturm, mati veletržca in posestnika g. Ivana Majdiča. Bodi blagi gospe prijazen spomin.

— **Ribiškemu društvu v znanje!** Prijatelj našega lista nam piše: Binkoštno nedeljo zjutraj peljal sem se z gorenjskim vlakom iz Škofje Loke do Medvoda. Na mostu čez Soro, neposredno pod Goričansko tovarno, obrnem nehote svoj pogled na vodo pod sabo. Goste pene so plavale po njeni vršini in barva vode se mi je zdela nekako modro metalnična. Brez dvojbe se je bila pri tovarni spustila v Soro neka kaluža, ki je skalila čisto vodo. Spomnil sem se pri tej priliki takoj, da je svoj čas fabriški direktor na Goričanih vzel v najem mali revirček pod tovarno. Že takrat se je že govorilo, da se je to zategadelj zgodilo, da bi tovarna sitnost ne imela, če bi zlivala v Soro umazane svoje odpadke. Kakor videti, se to sedaj godi. Ker pa pri tem ni vdeležen samo omenjeni mali revirček, temveč vdeleženi so tudi sosednji, spodnji in gornji revirji — koliko rib prihaja iz Save v Soro, posebno pri drstitvi! — menim, da je to zadeva, s kojo bi se morali poklicani faktorji prav resno pečati. Vsekakor je potrebno, da se zadeva prav temeljito preišče!

— **Slovenci pod noži Brunččev.** Iz Bohinja se nam poroča: Od 16. do 19. t. m. so se pri nas zgodili trije slučaji krvavega nasilstva. Italijani Brunččevi so tri Slovence napadli; 2 napadenca sta bila zabodena, eden je dobil z bok-sarjem smrtnonevaren udarec po glavi. Isti, ki je bil 16. t. m. zaboden, je 20. t. m. umrl v bolnišnici, drugi, ki je bil zaboden, je v največji nevarnosti, in tudi glede tretjega, ki je udarjen po glavi, ni gotovo, če ga bo mogoče rešiti. Vsa ta nasilstva so storili italijanski Brunččevi. To so ljudje, ki pri vsaki besedi, če jim ne ugaja, primejo za nož. In te ljudi protežira podjetnik konte Cecconi, ki je prevzel zgradbo tunela, kolikor le more. Cecconi je sam Lah in jemlje najraje laške delavce. Ako pride Slovenec vprašat za delo, ga ne dobi, češ, imamo dovolj delavcev, če pa pride uro pozneje 20 ali 30 Brunččev, dobe vsi delo. In vendar so ti Brunččevi naravnost občenevaren živeli. Ko so 19. t. m. ob 6. uri zvečer lovili tistega Brunčča, ki je Slovenca s štiletom zabodel v trebuh, stal je v Boh. Bistrici gostilničar in trgovec p. d. Hrovat pred svojo hišo. Bežeči Brunččev se je brez vzroka zagnal s 25 centimetrom dolgim nožem na Hrovata, in ko bi ta ne bil odskočil v vežo, videl bi bil v trenutku svoja čreva pred seboj. Z ozirom na to nagnjenje Lahov do nožev in štiletov, je nerazumno, kako to, da se v neki trgovski izložbi vidijo takozvani »Hirschfängerji« in drugo tako orožje. Ker so Brunččevi vsi oboroženi z noži, revolverji in bok-sarji, je nujno želeli, da se v Bohinju naredi konec prodajanju takega orožja, da se delavcem konfiscira vse nevarno orožje, Konte Cecconiju pa energično nasvetuje, da to zalego laških anarhistov iztrebi.

— **Postojnska jama.** O letošnjih binkoštih je prišlo gledat postojnsko jamo nad 3000 obiskovalcev. Obisk je bil primeren lanskemu. Vsa krasota in mogočnost jame se je videla šele letos, in sicer vsled naprave polne električne razsvetljave. Sedaj šele je bilo videti, kako lepi so kapniki, sedaj šele je bil razsvetljen vsak kotiček in je dobil obiskovalec popoln in harmoničen utis. Čim se izve po

svetu, koliko je jama pridobila z električno razsvetljavo, se število obiskovalcev gotovo zopet pomnoži. Grajati pa se mora nedostatno nadzorstvo. Bilo je premalo paznikov, da bi znana grda razvada premnogih ljudi, da brezobzirno polomijo tudi najlepše kapnike »za spomin«. Videli smo n. pr. piramido, na kateri se je poznalo, koliko so se ljudje trudili, da jo razdenejo, pred plesiščem pa so obiskovalci tako tolkli po kapnikih in jih lomili, da je kar donelo. V prihodnje bo pač treba poskrbeti za izdatno nadzorstvo.

— **Novi bankovci.** Kakor smo že poročali, izda avstro-ogrsko banka dne 26. maja nove bankovce po 50 K. Ti bankovci, ki so datirani z dne 2. januarja 1902, bodo 150 milimetrov široki in 100 milimetrov visoki. Podoba na noti je v modri barvi izdelana, temelj pa je ru-deče vijoličast. Na jedni strani je nemški napis, poleg katerega je v osmih deželnih jezikih — tudi v slovenskem — povedana vrednost bankovca, na drugi strani pa je samo napis v madjarskem jeziku.

— **Nenavaden slučaj.** Polužitkar Janez Mrak v Doleh nad Idrijo je živel s svojo ženo Heleno 56 let v srečnem zakoncu. V svoji starosti sta bila še vedno popolnoma trdna. Oče Janez, pravi tip slovenskega kmeta, je bil 81 let star, in njegova žena Helena 79 let. V jeseni preteklega leta sta oba oslabela, in potem ne več vstala. 12. maja t. l. dopoldne sta pa oba skupaj umrla, najprej Janez in potem žena Helena, — skupaj ležala na mrtvaškem odru, — skupaj v jedni jami sta pokopana. Ravno tako se je pred 57. leti pri ravno tej hiši zgodilo, da sta namreč oče in mati sedaj umrlega Janeza Mraka oba v enem dnevu umrla. Janez Mrak je imel petero otrok in so še vsi živi. V njegovi 81 letni dobi ni nihče, — razen njegovih starišev, — izmed njegovih umrl. Pač redek slučaj.

— **V občini Vinica** in sicer v vaseh Vinica, Golek, Podklanec, Ogulin, Drenovec in Perudine je bila toča 13. t. m. in je po vinogradih in sadovnikih napravila za kakih 10.000 K škode.

— **Samomor.** V Celju si je 60-letni železnični delavec Gross z nožem prerežal vrat. Prepeljali so sicer še živega v bolnišnico, a ni upanja, da bi mu rešili življenje.

— **Koroški vojvodski prestol.** Prebivalci v Karnburgu so vložili petico na koroški deželni zbor, naj se historični vojvodski prestol, ki se nahaja v deželni zbirki, zopet postavi na svoje prvotno mesto na Gosposvetskem polju. V ta namen se postavi iz deželnih sredstev gotična kapela, katere stene bodo naslikane s tozadevnimi historičnimi dogodki, a v sredini bo stal zgodovinski kamen.

— **Občinske volitve v Beljaku** so se vršile te dni in pokazalo se je, da se je v tem mestecu izvršil velik preobrat. Doslej je imel v Beljaku vedno znani državni poslanec dr. Steinvender odločilni vpliv in so Steinvenderjevi pristaši imeli tudi občinsko upravo v rokah. Pri minolih volitvah pa je ta stranka propadla in so dobili, in sicer prvič, v senemci večino.

— **Štrajk na realki.** Dandanes, ko vse štrajka, so tudi dijaki na realki poskusili s to taktiko »zboljšati svoj položaj« in vprizorili štrajk. A ta štrajk ni bil naperjen proti profesorjem, nego proti šolskemu slugi, ki ima oblastveno dovoljenje, prodajati kruh in klobasice. Dijaki so iz nam neznanih vzrokov začeli štrajk s tem, da ni šel nihče nič kupit k šolskemu slugi, pač pa so si naročili moža, ki ima oblastveno dovoljenje, da po cesti prodaja kruh in klobasice. Dijaki so se vsuli okrog tega moža in prišlo je seveda do živahnih prizorov.

— **Slamnat tat v kolodvorski restavraciji.** Kuharice v restavraciji na južnem kolodvoru so se danes zjutraj ne malo prestrašile, ko so odprle kuhinjo in zagledale v isti pri kuhinjski mizi stati možkega, ki je držal kos papirja v roki. Kar pahnilo jih je nazaj in zakričale so, da so se vsi fjakarji, speči na kozlih pred restavracijo, vzbudili. Ženske so bile še toliko previdne, da so zaklenile vrata za seboj, da bi jim človek s kuhinje ne ušel. »Tat je v kuhinji«, se je razlegalo po kolodvorskih koridorih. Vse je vrelo skupaj, fjakarji, posli, železniški uslužbenci, po-

streščki in policaji. Vsak izhod in vsako okno so zastražili, da bi jim tat ne ušel. Najkoražnejši so previdno odprli vrata in s policajem na čelu se podali v kuhinjo. Tat je stal mirno za kuhinjsko mizo držeč listek v roki in se ni ganil, tudi ne, ko ga je policaj pozval, naj se legitimira, kdo je in kaj išče v kuhinji. Tat je imel na glavi cilindar, na sebi lepo belo srajco z visokim zavratinikom, belo kravato in frak. Ker isti le ni dal glasu od sebe in se ni premaknil, stopili so trije korenjaki k njemu in ga zgrabili za vrat in roke. Toda spustili so ga na mah in počili v smeh, kajti otipali so, da je bil tat iz slame. Nastal je nepopisen krohot v kuhinji, ki se je razširil po cellem kolodvoru, ko se je izvedelo, da so v kuhinji prijeli slamnatega tata. Zbijale so se šale in delali dovtipi, da se je vse treslo smeha. Največ zabave pa so imeli fjakarji, ki so se polastili slamnatega moža in ga posadili nekemu fjakarju, ki je ravno zajutkoval v hotelu »pri južnem kolodvoru«, v voz in nato poklicali fjakarja, češ, naj se požuri, da ga čaka gost v vozu. Fjakar je tekel k svojemu vozu, odprl vrata in zapazivši gosta v vozu, se je spodobno priklonil in ponižno vprašal: »kam se peljeva, gaspud?« Gost ni dal odgovora in zato ga je fjakar še po nemški nagovoril: »bohin fah'mer?« Kihanje drugih fjakarjev, ki so stali okoli voza, zdelo se je fjakarju, ki je tako vljudno nagovarjal gosta, sumljivo, vtaknil je glavo v voz in si bliže ogledal gosta, ki ne razume nobenega v deželi navadnega jezika. Huda jeza ga je popadla, ko je opazil, da je gost iz slame in da so se drugi fjakarji z njim ponorčevali. Prijel je slamnatega gosta in ga treščil z voza na tla. Hipoma pa si je izmislil kaj boljšega, pobral je slamnatega moža, mu izslekel obleko in srajco, vzel cilindar in vse to lepo spravil, češ, čez sedem let vse prav pride. Na kolodvoru pa sedaj iščejo šaljivca, ki je slamnatega tata utihotapil v kuhinjo.

— **Pretep med ženskama.** Danes dopoldne sta se v Šolskem drevoredu sprli in stegli dve ženski. Nabralo se je okoli njih vse polno ljudi. Policaj ju je razmiril in odpeljal seboj na magistrat, kjer sta si skupaj v »špehkanri« ohladili jezo in se spet spoprijaznili.

— **Tatvine.** Črevljarskemu pomočniku Mihaelu Štrukeljnu na Igriškem trgu je neznan tat ukradel iz kuhinje črn suk-njič in črevlje. — Starinarici Frančiški Bratovčevi na Sv. Jakoba nabrežju št. 23, je bila ukradena iz prodajalnice rožasta posteljna odeja. — Uradnikovi ženi I. St. izmaknil je neznan tat v stolni cerkvi denarnico, v kateri je imela 25 K.

— **Pretep pri panoramah.** Včeraj popoldne predstavljala se je pri panoramah v Lattermanovem drevoredu rodbinska drama. Mož je nabil ženo, žena moža, sin očeta in oče sina, vsi skupaj pa očetovo priležnico.

— **Obstrelil** je na strelišču v Lattermanovem drevoredu I. S. posestnikovega sina Ivana Presečnika iz Stožec. Rana je neznatna.

— **Pobalinstvo.** Na Cojzovi cesti so neznani zlikovci ponoči nasekali debela kostanjev.

— **V Ameriko** se je odpeljalo včeraj zvečer z južnega kolodvora 100 izselencev.

— **Izgubljene reči.** Na poti po Korunovih ulicah do Trnovske cerkve je bila izgubljena srebrna remontoar-ura, katera je imela na krovu vrezani črki A. M.

— **Najnovejše novice.** Nesreča na morju. Nemški parnik »Ehrenfeld« se je na potu iz Kalkute v Hamburg potopil. Kapitan in 40 mož, ki so zapustili ladjo na čolnih, se pogrešajo. — Balmašev obešen. Ker je kasacijski dvor zavrzel vzklic morilca Sipjagina, je bil isti v soboto v Peterburgu obešen. — Grofica Lonyay je dospela v petek zelo bolna na Dunaj ter so jo morali z južnega kolodvora nesti v njeno stanovanje. — Darovi za Martinique. Praški mestni svet je daroval za preostale na Martinique 1000 K, rimski municipij 20.000 in španska kraljica 10.000 kron. — Hud vr-tinec je razgrajal dne 19. t. m. okoli laškega Vidma. V Gemoni je odnesel trem hišam strehe, pri tem se je porušil zid ter podsul tri ženske. Poštni voz je vzdignil v zrak ter ga treščil ob kamenje. — Stare mrtve ribe je prodajal v Roveredu neki ribič. Ljudje, ki so jih jedli, so zboleli za znaki zastrupljenja. Grof Rossi-Fedrigotti pa je celo umrl. — Pri

pozdravu Sokolov ga je zadela kap. Praški Sokol je napravil o Binkošti izlet v Viting. Ko je župan govoril izletnikom pozdrav v imenu občine, je naenkrat območnik ter se mrtev zgrudil. Zadel ga je kap.

— **Zdravništvo v vojski.** L. 1901 je bilo med našimi avstrijskimi vojniki 198.732 bolnikov, iz teh 98.678 v bolnicah. Vsi so bili 3.861.258 dni bolni, povprečno vsak 129 dni. Umrlo je 826. Stroški za leke so znašali 107.159 K, povprečno za vsakega bolnika 73 v.

— **Dve nesreči v Ameriki.** V premogokopih Fraternville in Thiestle v severni Ameriki so nastale strašne eksplozije, pri čemer je našlo smrt 150 oseb. Rešila se je ena edina oseba. — V Texasu pa je razsajal dne 18. t. m. grozen vihar z vrtinci, ki je razdjal tri cerkve in nad 100 hiš. Devetdeset oseb je ubitih in par sto ranjenih. Vse brzoglavne zveze so potrgane.

Društva.

— **Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni** priredi dne 25. maja t. l., kakor je bilo že naznanjeno, svoj prvi letošnji poldnevni izlet v Senožete. Program ostane neizpremenjen, kakor je bilo naznanjeno, namreč; odhod točno ob 1/1. uri popoldne, proste vaje ob 4. uri in potem telovadba na drogu. Po izvršenih vajah je koncert v prostorih pivovarne, pri katerem igrajo »Sokolovi« tamburaši. Zvečer ples in prosta zabava; svira postojnska godba. Vstopnina h koncertu in plesu 1 K, dame proste, člani v društveni obleki prosti.

— **Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi svoj II. izredni občni zbor v četrtek, 22. maja t. l. Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora »Slovenije«. 2.) Dopolnilne volitve. 3.) Poročila častnih sodov. 4.) Predlogi. 5.) Slučajnosti. 6.) Predavanje. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Lokal »Zum Magistrat«, I, Lichtenfelsgasse 3.

Telefonska in brzoglavna poročila.

Dunaj 21. maja. V poslanski zbornici je danes pozno ponoči pri justičnem etatu govoril tudi Vencajz. Neki poljski poslanci, ki so sami sodniki, so našemu poročevalcu rekli, da tacihi bedastoč, kakor jih je nagrmadil Vencajz, še niso slišali. Posebno je zabavljaj Vencajz na porotnike. Danes se nadaljuje razprava o proračunu justičnega ministrstva. Minister Spens je bolan in je bil danes ponoči operiran. Ko je grof Vetter danes naznanil, da justičnega ministra ne bo k razpravi o proračunu njegovega resorta, čuli so se iz vrst čeških radikalcev porogljivi klici: Ga sploh ni treba. — Minister simulira bolezen, ker se boji razprav itd. Razprava o justičnem etatu najbrže tudi danes še ne bo dognana.

Dunaj 21. maja. Za prihodnje tedne je bil danes dogovorjen naslednji kalendarij: do srede bo poslanska zbornica imela seje, v sredo delegacija, potem bodeta zborovali zopet poslanska in gospodska zbornica; 1. junija bo imela delegacija sejo, potem pa zopet obe zbornici. Konec zasedanja bo 14. junija, deželni zbori se snidejo 17. junija.

Dunaj 21. maja. Ministrski predsednik Körber, finančni minister Böhm in trgovinski minister Call so danes odpotovali v Pešto k novim pogajanjem z ogrsko vlado zastran avtonomnega carinskega tarifa.

Dunaj 21. maja. Listi trde, da so se primerili krvavi pretepi med jugoslovanskimi in laškimi visokošolci. Nekaj dijakov je ranjenih, nekaj je bilo aretiranih.

Dunaj 21. maja. Vsenemški posl. Berger je imel z nekim dr. Mühlwebrom iz Kremsa dvoboj na sablje. Berger je bil težko ranjen.

Petrograd 21. maja. Prezident francoske republike Loubet je prišel sem in bil sijajno sprejet. V svojih nabitnicah sta car in Loubet naglašala rusko-francosko prijateljstvo.

Pariz 21. maja. Iz Port de France se poroča, da je vsled bljuvanja vulkanov nastala nova panika. Med strašnim grmenjem in treskanjem, v tem ko se je zemlja tresla, so vulkani bruhali pepel in kamenje, ki je kakor toča padal na mesto. Mestoma je morje od razbeljenega kamenja kar zavrelo. Ladje, ki so prihitale ponesrečencem na pomoč, so morale bežati.

Poziv.

Podpisani odbor prosi vse P. T. dame in gospode, (stanujoče bodisi v Ljubljani ali kronovini kranjski sploh), ki se zanimajo za

varstvo živalij

(varstvo ptičev v najširših mejah seveda tudi privzeto), da pridejo v četrtek, dne 22. majnika, točno ob 8. uri zvečer v stekleni salon »Hôtela pri Maliču« (Schellenburgove ulice) na pomenek v zadevi vstanovitve društva za varstvo živalij na Kranjskem.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1901.

Priljubljeni odbor.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 21. maja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.70
Skupni državni dolg v srebru	101.60
Avstrijska zlatna renta	120.80
Avstrijska krona renta 4%	99.80
Ogrska zlatna renta 4%	120.80
Ogrska krona renta 4%	97.90
Avstro-ogrsko bančne delnice	1597.—
Kreditne delnice	633.—
London vista	240.30
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.32 1/2
20 mark	23.47
20 frankov	19.07
Italijanski bankovci	93.55
C. kr. cekini	11.33

Žitne cene v Budimpešti

dne 21. maja 1902.

Termin.

Pšenica za maj	za 50 kg	K	8.78
Rž	50	7.85	
Koruza	50	6.70	
Oves	50	5.03	
	50	5.10	
	50	5.16	
	50	5.80	

Efektivno se je cena vzdržala.

Ker je v nekaterih krajih dosedanje slabo vreme nepovojno vplivalo na polje, so se cene malo ojačile; ako se naredi stalno boljše vreme, utegnejo se zopet nagibati navzdol.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Sl. pevsko društvo „Smetana“ iz Plana 100 kron od dohodka koncerta z dne 17. maja t. l. v „Narodnem domu“. — Živeli!

Za učiteljski konvikt. Gosp. Ljudevit Stiasny, c. kr. okrajni šolski nadzornik, 10 kron, nabral v učitelstvu naklonjeni družbi pri Robavu v Šmartnem pri Liti. — Sveto smo izročili g. J. Dimniku, ki s tem hvaležno potrjuje prejem. — Živeli!

Corrigendum. V sobotnem izkazu daril za družbo sv. Cirila in Metoda se je urinila neljuba napaka. Pokroviteljstvo 200 kron niso poslale samo Šmartinske Slovenke, marveč Šmartinske in Litijske Slovenke.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1.90. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJ, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrečno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan s varnostno znamko in podpisom. 4 (12-7)

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledaliških igralcev (Schauspieler-Lotterie). Opozorjamo svoje cenjene čitatelje, da se srečkanje vrši neprekinjeno dne 19. junija 1902 in da se vsi dobitki od zalagateljev izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.

SVARILO!

Kakor se vse dobro ponareja, tako izkuša v novejšem času nesolidna konkurenca okoristiti se tudi s slovesom staroznanih rogaških mineralnih voda (last štajerske dežele) za svoje vrele proizvode. Treba torej tukaj konstatirati, da se morajo za pristne rogaške kisline smatrati le „Tempel-vrelec“ in „Styria-vrelec“. Pazi naj se torej na našo etiketo, ki poleg vreleškega označenja nosi v srednjem polju štajerski deželni grb (panter), in na naše v zamašek vžgano znamenje: Štajerska deželna rogaška kislava voda. (1043)

Se dobi povsod!

Kalodont

neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. maja: Helena Bajc, gostija, 75 let, Dunajska cesta št. 46, ostarelost.
Dne 15. maja: Francišek Thomas, knjigovez, 91 let, Turjaški trg št. 4, oslabljenje moči. — Marija Tumpej, dekla, 66 let, Radeckega cesta št. 11, ostarelost.
Dne 16. maja: Marija Vidmar, šivilja, 24 let, Hranilnična cesta št. 6, jetika. — Lovro Breclnik, mizar, 41 let, Dalmatinove ulice št. 9, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806 m. Srednji zračni tlak 786.0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
20.	9. zvečer	731.0	7.2	sl. sever	oblačno	
21.	7. zjutraj	733.6	6.5	sl. jzhod	del. jasno	
	2. popol.	734.5	13.0	sr. jzhod	pol. oblač.	5.3 mm.

Srednja včerašnja temperatura 7.4°, normalno: 14.6°.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah.

HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Solidnim gospodom

boljšega stanu bi dajala izvrstno domačo hrano po ceni neka vdova.

Vpraša se v upravištvu »Slovenskega Naroda«.

Solicitatorja

v sprejemem najpozneje s 1. junijem t. l.

Notar Hudovernik v Kostanjevici.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7 uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga iz Novo mesto iz v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Topolce, Kočevje. Ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Topolce, Kočevje. Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osebni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak v Trbiž. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak v Dunaj čez Amstetten, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzenj, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 4 m popoldne osebni vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal v Inomosta, čez Klein-Reifling v Steyra, Lince, Budejovic, Plzenja, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj osebni vlak iz Rudolfova in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Topolce, Rudolfova, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer osebni vlak iz Straže-Topolce, Rudolfova, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane juž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano juž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Vsled smrti gospodarja se prodaja

posestvo

ki stoji tik glavne ceste v Šempasu, v bližini Gorice. Posestvo obstoji iz hiše, v kateri se nahaja gostilna, opekarna in 11 njiv polja.

Ponudbe se prosi pod: S. L. št. 169 poste restante Šempas pri Gorici.

Predivo
lepo kupi
Anton Kolenc
(1183-1) trgovec v Celji.

Špecialitete
fine kave, novo dobavljene
priporoča (415-77)

Edmund Kavčič
Prešernove ulice, Ljubljana.
Poštne pošiljke 5 kil franko.

Mejnarodna panorama.

V poslopju meščanske bolnice.

Vstop s sadnega trga. Pogacarjev trg.

Ljubljanska umetniška razstava I. vrste.

Fotoplastično potovanje po celem svetu v polni istini.

Samo do vseh sobot, 24. maja, ostane razstavljeno:

Potovanje po lepem Trstu
in zanimivi grad Miramare.

Otvorjeno vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. ure zjutraj do 9. ure zvečer. (1182)

Obleke
za dečke in otroke
pralne in volnene
v najmodernejših načinih
priporočata 4 (1053-3)
Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernove ulice št. 9.

Svež
liptovski majnikov sir
(1049-4)
v priznani izborni kakovosti ponuja Peter Mankovlec, tovarna za sir v Liptó-Rosenbergu. Škatlica 5 kg. K 5.34 franko.

Američanski skrob na lesk
Fritz Schulz jun., Actiengesellschaft
Heb (Eger) in Lipsko
zajamčeno prost vseh škodljivih snovi.
Ta doslej neprekošeni skrob se je prav izredno obnesel; ima v sebi vse za dober uspeh potrebne snovi v pravem razmerju, tako, da je uporaba vedno gotova in lahka. Zaradi mnogih ponarejanj naj se pazi na gorejočo tovarniško znamko, ki je natisnena na vsakem zavoju. Cena zavoju 24 vinarjev. Dobiva se v skoro vseh špecerijskih in drogerijskih trgovinah in prodajalnicah mila. 2 (554-4)

Sangrad pri Kranju.
Železniška proga: Trbiž-Ljubljana.
za tuje pod zdravniškim nadzorstvom, med gorami, 465 m nad morjem. Vsakovrstni komfort. Izvrstno bivališče za rekonvalescente.
Sezona letos od 1. junija do oktobra.
Cena 6 K za zdravo in tečno hrano z vinom, stanovanje, za zračno, peščeno, solnčno, gorke in mrzle kopeli ter električno razsvetlavo.
Lastnik: Dr. E. Globočnik.

Opravična številka firm. 135.

firm. p. t. l. 141/L.

Izbris firme.

Izbrisala se je v registru za firme posameznih trgovcev: **Kamanik** na Kranjskem (mesto). J. N. Podrekar, trgovina z mešanim blagom. Vsled smrti imetelja. (1152)
C. kr. deželno sodišče v Ljubljani.
Ljubljana, dne 13. maja 1902.

Stanovanje

z 2 sobama in kuhinjo išče stranka brez otrok s 1. avgustom, eventualno s 1. septembrom. (1172-2)

Ponudbe na upraništvo »Slov. Naroda« do 25. t. m. pod „stanovanje“.

Trgovski pomočnik

ki je izveden v trgovini z mešanim blagom, se takoj sprejme proti višji plači pri **Anton Renko v Trbiču** na Kranjskem in dobi ondi, če izpriča svojo spretnost, stalno službo. (1150-2)

Komí

za zalogo barv in barvnih potrebščin, zmogel obeh deželnih jezikov, se sprejme pri **Adolfu Hauptmann-u** 1181-1

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Trgovina

z mešanim blagom

na deželi se vzame v najem, ali pod ugodnimi pogoji tudi kupi.

Pismene ponudbe blagovolijo se poslati: „Trgovina 500“, poste restante Ljubljana. (1176-2)

Bordeaux-vino

zdravniško priporočeno, izborne kvalitete, v buteljkah po 7/10 litra se dobiva pri

iv. Fabiana nasl. **ANTON KORBAR**. (1167-2)

Sedlar

ki hoče prevzeti urejeno delavnico z vsem orodjem, pohištvom in blagom po nizki ceni v večjem kraju blizu tovarne, naj se oglasi v upravištvu »Slov. Narod«. (1185-1)

Prodaja trgovine.

Dobro idoča trgovina z mešanim blagom, ki je daleč po okolici znana kot največja in najboljša, se zaradi razmer, ki se pozneje gotovemu kupcu naznanijo, **takoj prodaja** in imajo le taki kupci kupno pravico, ki razpolagajo z večjo gotovino denarja.

Vprašanjem, ki se naj pošiljajo na upravištvu »Slov. Narod«, naj se priloži retour poštna znamka. Pri trgovini je tudi dobro vpeljano izdelovanje domačega obuvala. (1151-2)

Žrebanje neprekinjeno
19. junija 1902.

Loterija gledaliških igralcev

(Schauspieler-Lotterie).

1 glavni dobiček	à	50000 K
„ „ „	à	5000 „
„ „ „	à	3000 „
2 glavna dobitka	à	2000 „
5 dobitkov	à	1000 „
10 „ „	à	500 „
20 „ „	à	200 „
60 „ „	à	100 „
100 „ „	à	50 „
300 „ „	à	20 „
3500 „ „	à	10 „

Srečke à 1 K priporoča
J. C. Mayer v Ljubljani.

Vsi dobitki se od zalagateljev izplačajo v (1022) gotovini po 10%, odbitku. 9